

Plean Scoile don Ghaeilge

Ar Aghaidh le Chéile

Réamhráiteas

Bhí foireann na scoile go léir páirteach I bhforbairt an phlean seo.

(a) Cuireadh an phlean le chéile ar an 29/04/14.

(b) Bhí gach múinteoir i láthair ó rang naíonáin shóisearacha go dtí rang 6.

Tá an phlean bunaithe ar shaineolas na múinteoirí, ar laethanta inséirbhíse agus ar laethanta pleanála.

(b) Tá gá leis an bplean seo;

- Chun cabhrú linn Curaclam na Gaeilge a chur i bhfeidhm agus a chur in oiriúint d'ár scoil
- Ionas go mbeidh a fhios ag gach duine cad atá ar siúil tríd na scoile
- Go mbeidh leanúnachas agus foirbairt ann ó rang go rang
- Mar áis scoile le haghaidh múinteoirí nua/ionadaithe
- Chun go mbeidh treoir cinnte againn i múineadh agus in úsáid na Gaeilge

Fís agus Aidhmeanna

Fís

- Spéis agus suim a chothú sa Ghaeilge trí na páistí a spreagadh chun í a úsáid in atmaisféar taitneamhach
- Cuirtear béim ar labhairt na Gaeilge
- Ag fágáil rang a sé beidh muinín ag na páistí an Ghaeilge a úsáid agus cumarsáid simplí a dhéanamh trí chomhrá i nGaeilge
- Tá an Ghaeilge le feiceáil sa scoil. Tá béim ar an gcultúr Gaelach m.sh. ceol, iománaíocht, peil Ghaelach, Seachtain na Gaeilge, srl

Aidhmeanna

Is mian linn na haidheamma seo a bhaint amach;

- Gaeilge a úsáid chomh minic agus is féidir i rith an lae
- Taitneamh agus pléisiúr a bhaint as foghlaim na Gaeilge
- Dearcadh dearfach i leith na Gaeilge agus spéis agus dúil inti a chothú
- Cumas éisteachta agus labhartha an pháiste a fhorbairt agus a m(h)uinín chun an Ghaeilge a úsáid a chothú
- Cumas léitheoireachta agus scríbhneoireachta an pháiste a chothú ó rang a dó ag leibhéal a oireann dó/di féin agus don chinéal scoile
- Éisteacht, labhairt, léitheoireacht agus scríbhneoireacht a fhorbairt ar bhealach comhtháite
- Feasacht teanga agus feasacht cultúrtha a chothú
- Cúram a dhéanamh d'fhorbairt iomlán an pháiste
- Cur le líofacht, le cruinneas foghraíochta agus le saibhreas teanga an pháiste
- Go mbeadh 'Gaeilge beo' sa scoil réadúil, ag baint le saol an pháiste

Ábhar an Phlean:

1. Curaclam na Gaeilge

Cur Chuige Cumarsáideach:

Cuirtear béim ar an gcumarsáid sa scoil seo. Tuigimid sa scoil seo go bhfuil trí thréimhse i ngach ceacht Gaeilge:

- An Tréimhse Réamhchumarsáide
- An Tréimhse Cumarsáide
- An Tréimhse Iarchumarsáide

Bainimid úsáid as cluichí teanga, comhrá beirte, drámaíocht agus Gaeilge a úsáid go neamhfhoirmiúil timpeall na scoile chun feabhas a chur ar labhairt na Gaeilge.

Feidhmeanna Teanga

Is é is ciall le feidhm teanga ná an úsáid a bhaineann duine as an teanga chun cuspóir éigin cumarsáide a bhaint amach, mar shampla cuireadh a thabhairt, rud a iarraidh, cead a lorg, mian a chur in iúl, srl. Is iad na feidhmeanna teanga croí-lár an churaclam Ghaeilge, agus beidh said le comhlíonadh i ngach gné den chumarsáid, pé acu ag éisteacht, ag labhairt, ag léamh nó ag scríobh atá an páiste. (Curaclam na Bunscoile – Teanga lth 18)

Is iad na catagóir d'fheidhmeanna ná;

- Caidreamh sóisialta a dhéanamh
- Eolas a thabhairt agus a lorg
- Dearcadh a léiriú agus a lorg
- Dul i gcion ar dhuine
- Struchtúr a chur ar chomhrá
- Soiléiriú a lorg i gcomhrá

Tá an-bhéim ar na feidhmeanna teanga sa scoil seo. Beidh liosta de na feidhmeanna teanga ar fail i ngach seomra ranga.

Féach Aguisín 1

Snáitheanna an Churaclam

Tá ábhar teagaisc agus foghlama an churaclam Gaeilge eagraithe faoi cheithre shnáithe;

- Éisteacht
- Labhairt
- Léitheoireacht
- Scríbhneoireacht

Éisteacht: go neamhfhoirmiúil i rith an lae; go foirmiúil i rith ceachta (m sh. rainn, éist agus tarraing, dánta, srl)

Labhairt: go neamhfhoirmiúil chomh minic agus is féidir i rith an lae go foirmiúil sa cheacht (m sh cluichí teanga, scéalaíocht, ról-ghlacadh, srl)

Léitheoireacht: ullmhúcháin don léitheoireacht (m sh rainn, pictiúrleabhair, prionta Gaeilge sa timpeallacht-ar na ballaí, lipéid ar rudaí áirithe, fógraí do na páistí, ullmhúcháin don léitheoireacht: naíonáin bheaga – Rang 2. Tús na léitheoireachta foirmiúil: nuair a bhíonn bonn maith faoi chumas tuisceana agus cainte an pháiste. De ghnáth ní thosófar roimh rang 2 (Curaclam na Bunscoile – Teanga lth 10). Scileanna léitheoireachta a fhorbairt: téacsanna agus tascanna léitheoireacht scéalta sna leabhair atá in úsáid, dánta, amhráin, cur abairtí in ord, léigh agus tarraing pictiúr, srl.

Scríbhneoireacht: tús na scríbhneoireachta – nuair a bheidh bunús maith faoi thuiscint agus faoi labhairt na teanga. De ghnáth cuirfear tús leis an scríbhneoireacht i rang 2 (Curaclam na Bunscoile – lth 10). Tascanna scríbhneoireachta: ailt, scéalta, litir, cárta

poist, srl. Mar thoradh, beidh eolais ag gach múinteoir sa scoil seo ar na cuspóirí a ghabhann lena rang-ghrúpa féin (féach Curaclam na Gaeilge).

Comhtháthú na Snáitheanna

Tarlaíonn sé go nádúrtha go bhfuil na snáitheanna fite fuaite lena chéile. Tá béim ar labhairt ach go háirithe. Cuirimid béim ar labhairt agus éisteacht sula ndéanaimid léitheoireacht agus scríbhneoireacht.

Téamaí, Straitéisí agus Modhanna Múinte

Téamaí

Is comhthéacs iad na téamaí seo chun na feidhmeanna teanga a mhúineadh. Beidh an ábhar teagasc bunaithe ar na teamaí ionas go mbeadh nasc idir an fhoghlaim agus saol laethúil an pháiste. Ní miste don mhúinteoir topaicí a roghnú as na téamaí agus iad a leathnú amach chun ábhar atá spéisiúil don pháiste a úsáid;

- Mé Féin
- Sa Bhaile
- An Scoil
- Bia
- Siopadóireacht
- Caitheamh Aimsire
- Éadaí
- An Aimsir
- Ócáidí Speisialta
- An Teilifís

Straitéisí

Bainfear úsáid as na straitéisí seo a leanas chun seans a thabhairt do na páistí an teanga a chleachtadh;

- Cluichí teanga
- Tascanna agus fadhbanna
- Druileanna
- Drámaíocht
- Físeáin
- Téipeanna agus Dlúthdhioscaí srl
- Seanfhocail
- Filíocht: rainn, dánta, amhráin, rabhlóga, tomhais, srl. **(Féach Aguisín 2)**
- Agallaimh (Cómhrá beirte)
- Scéalaíocht

Modhanna Múinte

Múinfear an teanga tríd úsáid a bhaint as na modhanna múinte;

- An Modh Díreach – m.sh. Seo ríomhaire
- Modh na Sraithe – m.sh. D'éirigh mé ar maidin. Ghlan mé m'fhiacra. D'ith mé mo bhricfeasta
- Modh na lánfhreagartha Gníomhaí - m.sh. Éist agus déan: cuir suas do lámh, bí ag rith, srl
- Modh closlabhartha – m.sh. éisteacht le téipeanna, dlúthdhioscaí, cluiche biongó, éist agus tarraing, srl
- Modh closamharc – m.sh. deilbhíní, fiseáin, pictiúir
- Modh na Ráite – m.sh. Is mise Tomás.....abair é (agus agallaimh ar siúl)/ Is maith liom úll.....abair é

Gaeilge Neamhfhoirmiúil – úsáid na Gaeilge i rith an lae;

Déanfar iarracht an Ghaeilge a úsáid go feidhmiúil i rith an lae taobh amuigh den cheacht Gaeilge: sa seomra ranga, sa chlós, sa halla, srl. Moltar an Ghaeilge a úsáid chomh minic agus is féidir i dtaispeantaisí, fógraí, postaerí, srl. laistigh agus lasmuigh den seomra ranga. Is féidir an Ghaeilge a úsáid ag amanta áirithe i rith an lae;

- Ar maidin
- Am rolla
- Am sosa
- Am lóin
- Am baile
- Teachtaireachtaí

Féach Aguisín 3

Na h-imeachtaí a bhaineann le cultúr na Gaeilge sa scoil agus i dtimpeallacht sa scoil;

- Frása na Seachtaine. (**Féach Aguisín 4**)
- Fógraí agus lipéidí sa timpeallacht.
- Seachtain na Gaeilge.
- Sciath na Scoile.

1. Pleanáil Eagraíochta

Pleanáil an Mhúinteora;

Déanann na múinteoirí an pleanáil seo a leanas;

- Pleanáil fad-téarmach – Scéim Bliana/ scéimeann téarma
- Pleanáil ghearr-théarmach – Scéim Coicíse. Tá Cúntaisí Míosúla ag dul leis an scéim seo

Féach Aguisín 5

Áiseanna;

Bainimid úsáid as an téacsleabhar 'Bualadh Bos' ó Naíonáin suas go dtí Rang 6. Chomh maith le sin tá réimse leathan áiseanna againn. Tá liosta de na háiseanna go léir atá in úsáid sa scoil seo mar aguisín sa phlean.

Féach Aguisín 6

Éagsúlacht cumais;

Sa scoil seo déanfar iarracht freastal ar éagsúlacht cumais na bpáistí trí úsáid a bhaint as;

- Modhanna múinte éagsúla
- Straitéisí éagsúla
-

Glacann gach páiste sa scoil páirt sa cheacht Gaeilge. I gcásanna áirithe, téann an dalta chuig an múinteoir feabhais nuair atá an Ghaeilge ar siúl sa seomra.

Comhtháthú le hÁbhair eile

Moltar an Ghaeilge a úsáid i múineadh ábhair eile an churaclam chomh minic agus is féidir m.sh;

- Corpoideachas – cluichí, damhsa, srl
- Ceol – amhráin Ghaeilge, feadóg
- Matamaitic – uimhreas, áireamh
- Amharcealaíona – péint, dath
- Drámaíocht trí Ghaeilge

Is féidir na snáitheanna éisteacht, labhairt, léitheoireacht agus scríbhneoireacht a chomhtháthú lena chéile de ghnáth sa cheacht Ghaeilge. Tá smaointe agus eiseamláirí tugtha ag bun gach snáithe sa Churaclam Bunscoile faoi seo.

Measúnú

Seo iad na huirlisí atá in úsáid againn;

- Dírbhreatnú an mhúinteora. Treoracha a leanúint
- Liosta de na feidhmeanna teanga. Treoracha a leanúint sa tasc
- Tascanna agus trialacha deartha ag an múinteoir. Gníomhaíochtaí a dhéanamh
- Bailiúchán d'obair an pháiste. Páirt a ghlacadh sa chluiche
- Ábhair éagsúla m.sh. Nollaig, bia, éadaí, srl a aithint agus ainmniú
- Scrúdaithe

Obair Bhaile

Béim ar obair bhaile simplí;

- Tugtar obair le foghlaim nó le scríobh
- Obair bhaile bunaithe ar an méid atá ar siúl sa scoil
- Naíonáin: ní fhaigheann na naíonáin obair bhaile go foirmiúil
- Rang 2: obair ó bhéal
- Rang 3 agus 4: Litriú gach oíche agus ceachtanna bunaithe ar obair sa rang (uair sa choicís)
- Rang 5 agus 6: Litriú, léitheoireacht/foghlaim agus obair scríofa gach oíche

Foirbairt Fóirne:

Cuiditheoir sa scoil ar lá pleanála chun cabhair agus smaointe a thabhairt do na múinteoirí.

Tuismitheoirí agus an Ghaeilge

- Bíonn na tuismitheoirí páirteach san obair bhaile
- Bíonn cumarsáid idir an múinteoir agus an tuismitheoir go rialta (Cruinniú Tuismitheoirí/Múinteoirí)
- Is féidir liosta d'abairtí agus focail simplí a thabhairt do na tuismitheoirí i rith Seachtain na Ghaeilge. Is féidir iad a chleachtadh lena bpáiste féin

Comhionannas

Beidh deis ag gach páiste sa scoil seo an Ghaeilge a fhoghlaim.

Cur i bhfeidhm

Rólanna agus freagrachtaí;

- Tá gach múinteoir freagrach as an bplean scoile a chur i bhfeidhm
- Tá an múinteoir leis an bpost freagrachta i bhfeidhil ar an bplean

Spriocdáta leis an bplean a chur i bhfeidhm:

- Meitheamh 2014

Athbhreithniú

Rólanna agus freagrachtaí;

- Tá gach múinteoir freagrach as a rang féin

Spriocdháta don athbhreithniú:

- Téarma 1 2016

Daingniú agus Cumarsáid

Beidh cóip don phlean scoile ag gach múinteoir agus ceann san Oifig. Tá deis ag gach múinteoir an phlean a athrú, más maith leo.

Ta an plean faofa ag an mBord Bainisteoireachta.

Dáta: _____

Siniú: _____

